

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

LIFE Programme for Polish nature

Sustainable Development of Protected Areas of Ukraine / February 5th 2025

Andrzej Muter – Head of LIFE Unit, NFEP&WM, Poland

► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ NFEP&WM as LIFE National Contact Point
- ✓ LIFE NAT PL
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ Tips for Ukraine

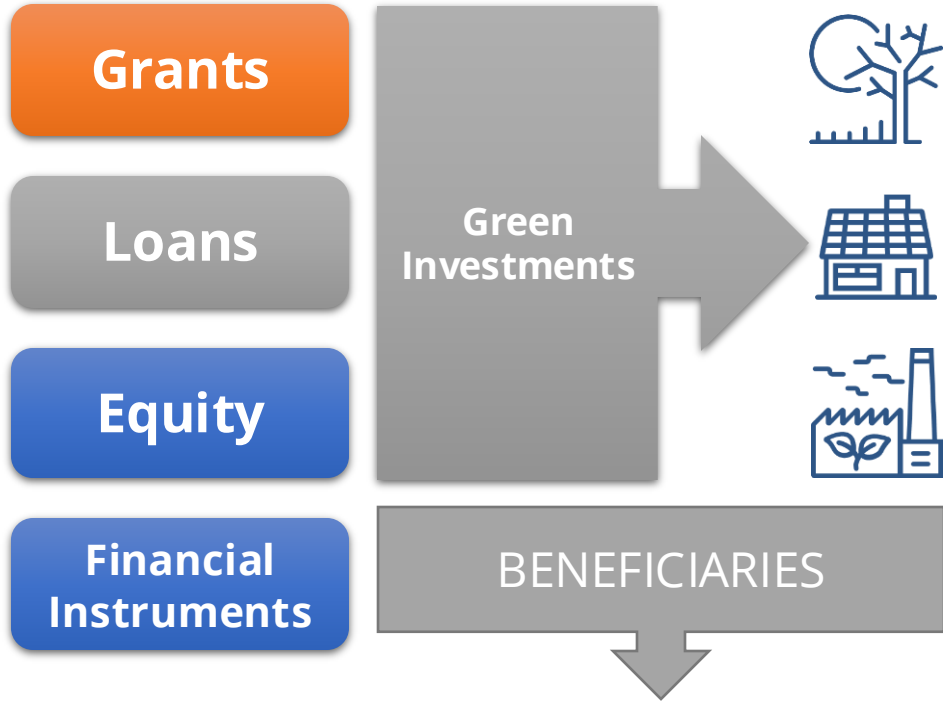
► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ NFEP&WM as LIFE National Contact Point
- ✓ LIFE NAT PL
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ Tips for Ukraine

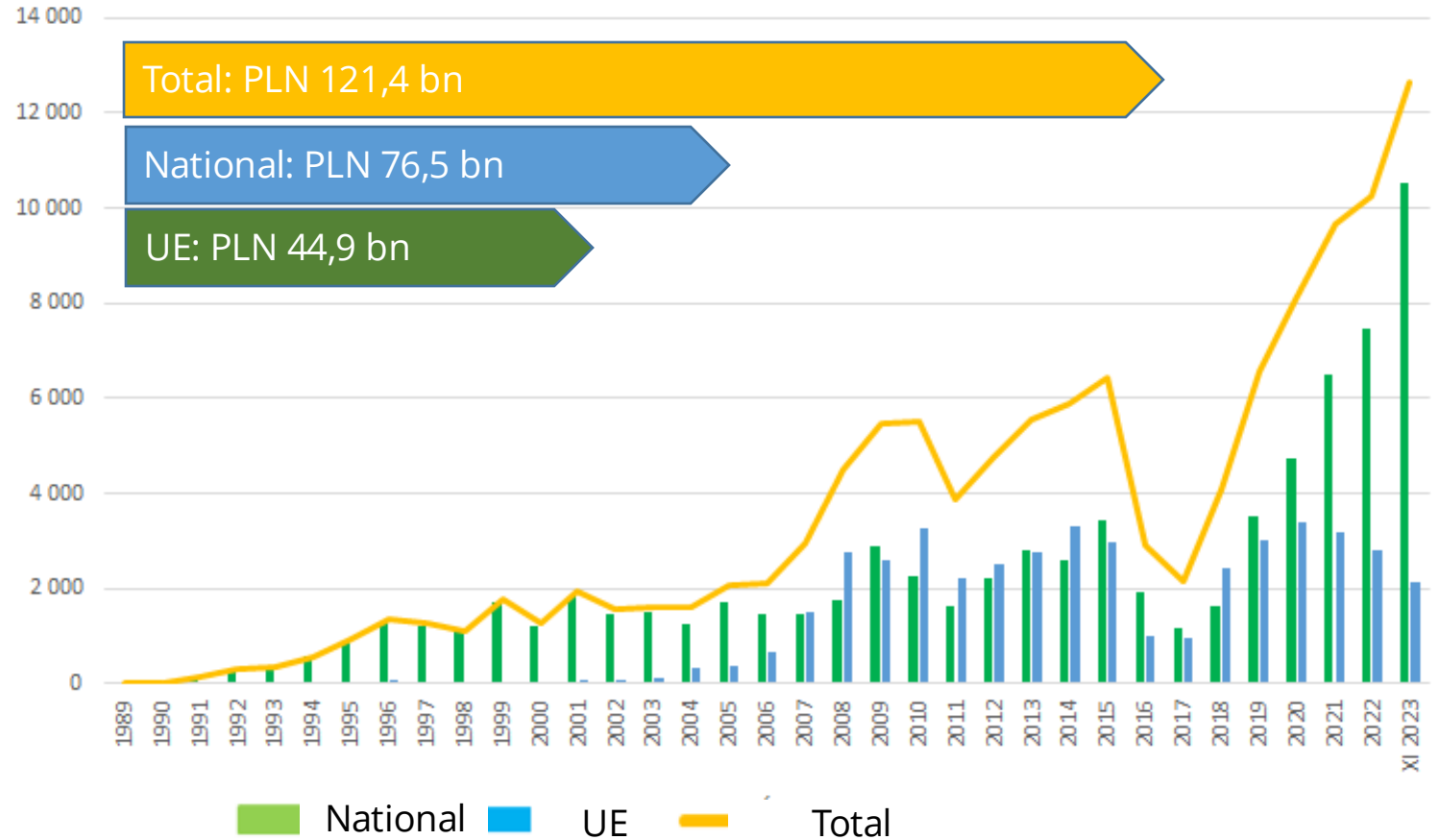
NFEP&WM

Total funding 1989-2023 (PLN bn)

- Enterprises
- Local governments
- Central Administration
- Academia/ R&D Institutes
- NGOs
- Individuals

**Supported projects total cost:
over PLN 350 billion**

System of financing

Support for all levels
(local/ regional/ national)

Form of support tailored for
dedicated types of projects
and beneficiaries

Synergy & cooperation
Funding & advisory

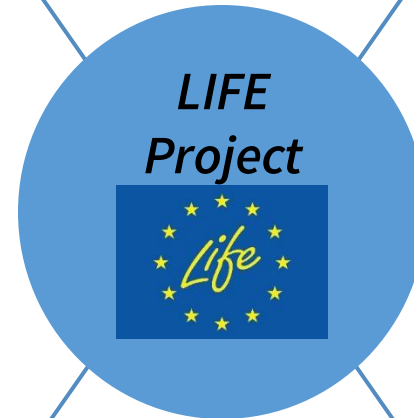
► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ **NFEP&WM as LIFE National Contact Point**
- ✓ LIFE NAT PL
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ Tips for Ukraine

Division of Roles: EC / NFEP&WM

- Evaluates the application
- Signs the project implementation agreement
- Disburses funding
- Monitors and settles the agreement

- Co-finances LIFE projects
- Runs the National LIFE Contact Point

Co-financing structure

Grant:
60-95% of eligible costs

Grant: up to 35%* of eligible costs

Loan for ensuring financial liquidity

Loan for own contribution

LIFE Proposal Incubator – up to PLN 80,000 for preparing LIFE applications

- **Specific allocations:**
  - State institutions: up to 40%
  - Public finance sector: up to **35%**
  - Other entities:
    - Calls in 2023-2024: up to 30%*
    - Calls in 2025-2026: up to 25%*
    - Call in 2027: up to 20%*

Tasks as National Contact Point

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

[O Funduszu](#) [Aktualności](#) [Baza wiedzy](#) **[Oferta finansowania](#)** [Kontakt](#) [PL](#) ▼

[🏠](#) > [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) > [Oferta finansowania](#) > [Środki unijne](#) > [Program LIFE – Krajowy Punkt Kontaktowy](#)

[< Powrót](#)

Program LIFE – Krajowy Punkt Kontaktowy

[LIFE National Contact Point: About Us | LinkedIn](#)

> [Aktualności LIFE](#)

> [O programie LIFE](#)

> [Nabory wniosków](#)

> [eKonsultantLIFE](#)

> [Szkolenia i konferencje](#)

> [Materiały, filmy, sprawozdania LIFE](#)

> [Tłumaczenia](#)

> [Znajdź partnera projektu](#)

> [Projekty Budowania Potencjału \(Capacity Building of LIFE NCP in Poland\)](#)

> [Navigator po kanale YouTube LIFE PL](#)

> [Kontakt](#)

🏠 > Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej > Oferta finansowania > Środki unijne > Program LIFE – Krajowy Punkt Kontaktowy > Aktualności LIFE

< Powrót

Aktualności LIFE

30.12.2024

Program LIFE – Warsztaty praktyczne dotyczące przygotowania wniosków, 14 stycznia 2025 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy Programu LIFE zaprasza do udziału w warsztatach praktycznych dla Wnioskodawców z przygotowania wniosków do Programu LIFE.

23.12.2024

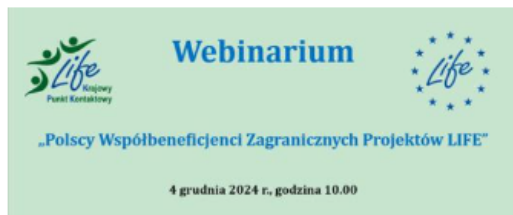
Życzenia oraz zapowiedź serii filmów „Program LIFE – dlaczego warto?”

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy Państwu radosnych chwil w gronie najbliższych, sukcesów w realizacji zawodowych wyzwań oraz pomyślności w nadchodzącym roku. Niech ten czas przyniesie wytchnienie i inspirację do dalszych działań.

25.11.2024

Webinarium „Polscy Współbeneficjenci Zagranicznych Projektów LIFE” 4 grudnia 2024 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE w Polsce zaprasza do wzięcia udziału w webinarium poświęconym polskim Współbeneficjentom zagranicznych projektów LIFE.

Newsletter

Zapisz się na newsletter

1. Wskaż interesujące Cię kategorie *

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Aktualności
- Nabory wniosków
- Edukacja
- Program LIFE
- Środki norweskie i EOG

[Newsletter - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

NATIONAL LIFE CONTACT POINT - [YouTube](#)

LIFE 2024

6.11.2024 r. - Webinarium „LIFE dla wody i ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Zaktualizowano dzisiaj
[Wyświetl całą playlistę](#)

16.05.2024 r. – Dni Informacyjne LIFE 2024 – ...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

16.05.2024 r. – Reportaż z Dni Informacyjnych LIFE ...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

Inkubator wniosków LIFE 2024 w pigułce
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Zaktualizowano dzisiaj
[Wyświetl całą playlistę](#)

Finansowanie ochrony środowiska z programów UE
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

Dni Informacyjne LIFE - prezentacja zakresów ...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Zaktualizowano dzisiaj
[Wyświetl całą playlistę](#)

[Wyświetl wszystko](#)

More than 120 hours of materials prepared by the LIFE NCP, with participation of CINEA and Beneficiaries.

LIFE 2023

30 maja: „Webinarium z pisania wniosków ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

Webinarium z pisania wniosków LIFE - podprogra...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Zaktualizowano dzisiaj
[Wyświetl całą playlistę](#)

17 maja: „Webinarium z pisania wniosków ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

11 maja „Webinarium z pisania wniosków ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

LIFE w biznesie - Close2Market (C2M)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

Rola NFOŚiGW we wdrażaniu LIFE w Polsce
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Zaktualizowano dzisiaj
[Wyświetl całą playlistę](#)

[Wyświetl wszystko](#)

LIFE 2022

#LIFE webinar 2022.07.20 Program LIFE: Przejście na ...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

#LIFE webinarium 2022.07.19 Program LIFE: ...
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

Dzień Informacyjny LIFE 2022
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

#LIFE webinarium 2022.04.21 „Inkubator ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

#LIFE webinarium 2022.04.05 „Inkubator ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

#LIFE webinarium 2022.03.22 „Inkubator ...”
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
[Wyświetl całą playlistę](#)

[Wyświetl wszystko](#)

LIFE 2021

[Wyświetl wszystko](#)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

[O Funduszu](#) [Aktualności](#) [Baza wiedzy](#)

[🏠](#) > [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) > [Oferta finansowania](#) > [Środki unijne](#) > [Program LIFE](#)

[< Powrót](#)

Program LIFE – Krajowy Punkt Kontaktowy

> [Aktualności LIFE](#)

> [O programie LIFE](#)

> [Nabory wniosków](#)

> [eKonsultantLIFE](#)

> [Szkolenia i konferencje](#)

> [Materiały, filmy, sprawozdania LIFE](#)

> [Tłumaczenia](#)

> [Znajdź partnera projektu](#)

> [Projekty Budowania Potencjału \(Capacity Building of LIFE NCP in Poland\)](#)

> [Nawigator po kanale YouTube LIFE PL](#)

> [Kontakt](#)

More than 120 hours of materials prepared by the LIFE NCP, with participation of CINEA and Beneficiaries.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

[O Funduszu](#) [Aktualności](#) [Baza wiedzy](#)

[🏠](#) > [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) > [Oferta finansowania](#) > [Środki unijne](#) > [Program LIFE](#)
> [Nawigator po kanale YouTube LIFE PL](#)

[< Powrót](#)

Nawigator po kanale YouTube LIFE PL

- > [Wprowadzenie do Programu LIFE](#)
- > [Konstruowanie projektów LIFE](#)
- > [Źródła finansowania projektów LIFE](#)
- > [Podprogram Przyroda i różnorodność biologiczna \(NAT\)](#)
- > [Podprogram Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakości życia \(ENV\)](#)
- > [Podprogram Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej \(CLIMA\)](#)
- > [Podprogram Przejście na czystą energię \(CET\)](#)
- > [Program LIFE dla biznesu, samorządu, nauki \(C2M\)](#)

More than 120 hours of materials prepared by the LIFE NCP, with participation of CINEA and Beneficiaries.

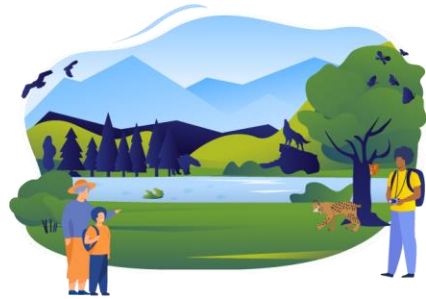

► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ NFEP&WM as LIFE National Contact Point
- ✓ **LIFE NAT PL**
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ Tips for Ukraine

LIFE Programme - 4 subprogrammes

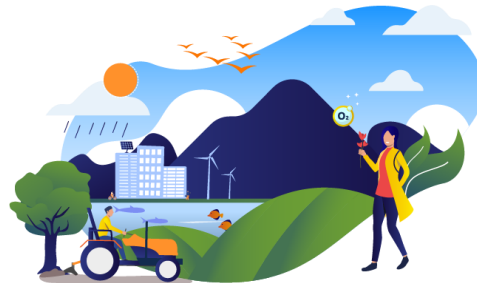
**Nature and
Biodiversity**

**Circular Economy and
Quality of Life**

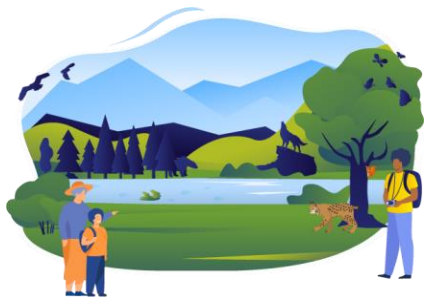
**Climate Change
Mitigation
and Adaptation**

**Clean Energy
Transition**

Nature and Biodiversity

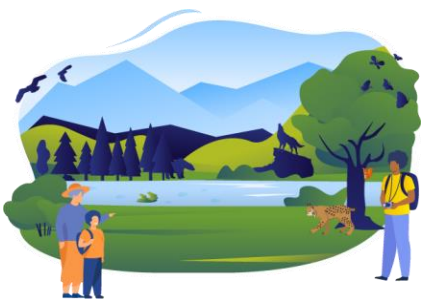
NATURE Project Areas

- **LIFE-2024-SAP-NAT-NATURE**
NATURE 2000

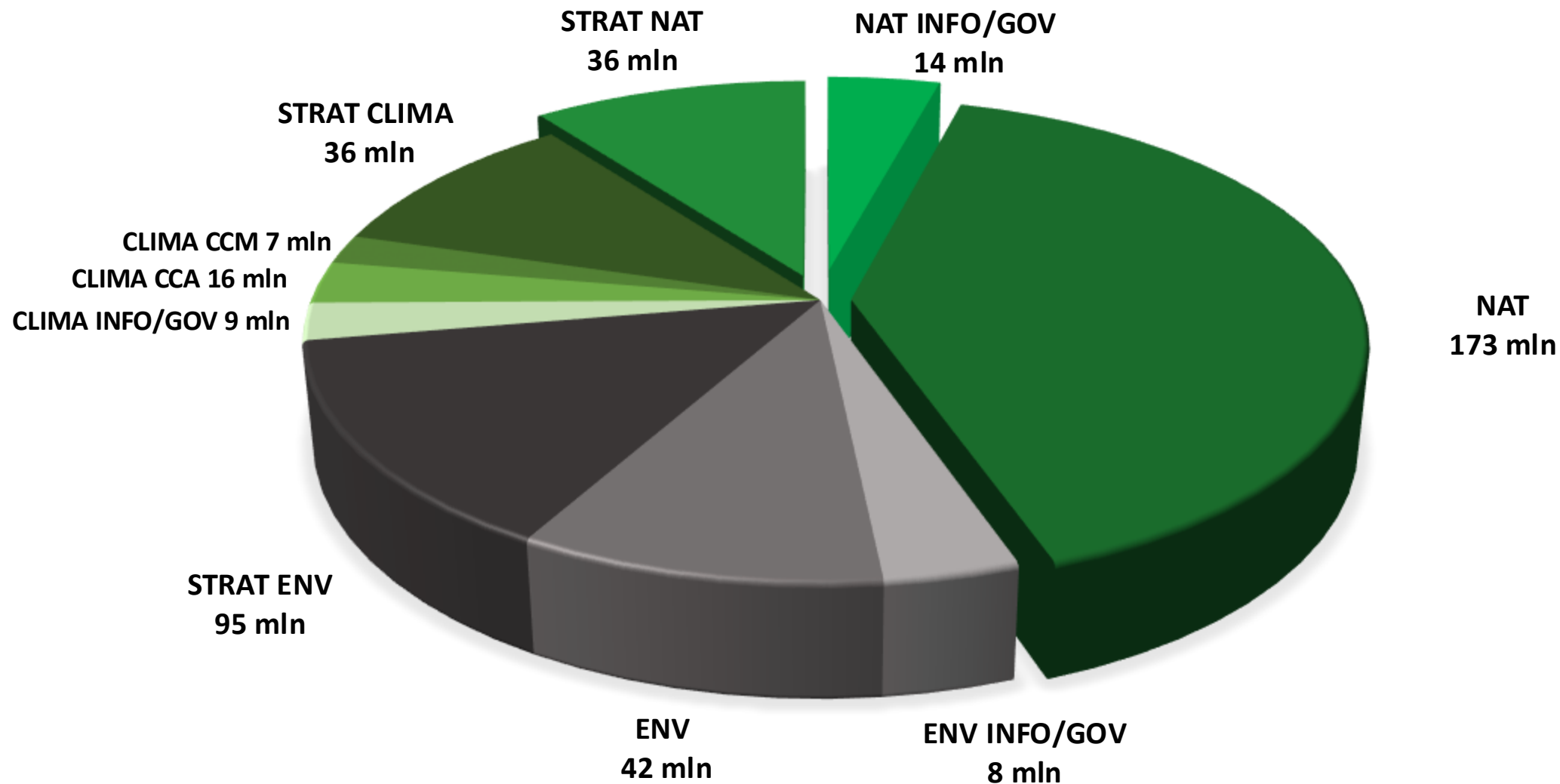
EU Biodiversity Strategy for 2030

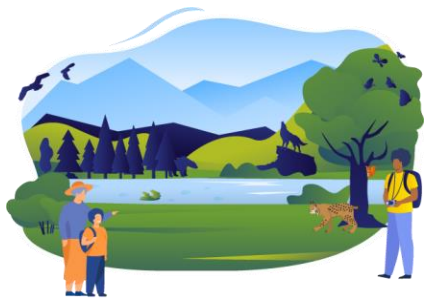
EU Regulation: Invasive Alien Species

- **LIFE-2024-SAP-NAT-GOV**
NATURE GOVERNANCE

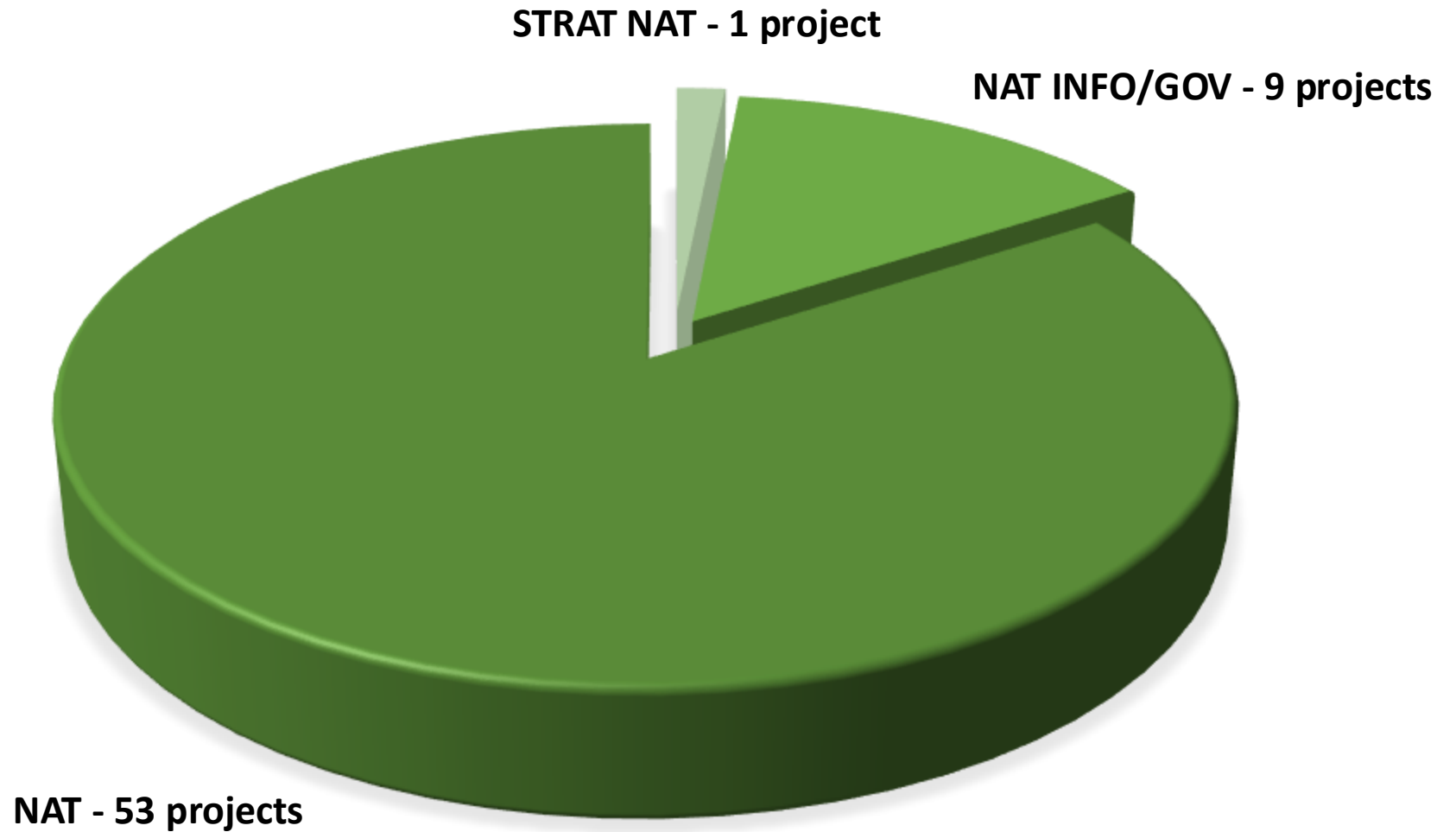
Total cost [M EUR] of LIFE projects subsidized by NFEP&WM (including Polish partners in foreign projects) – **total 436 mln eur**

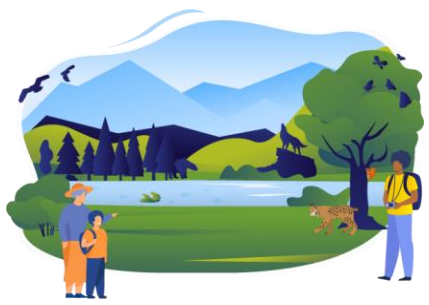

Nature and biodiversity

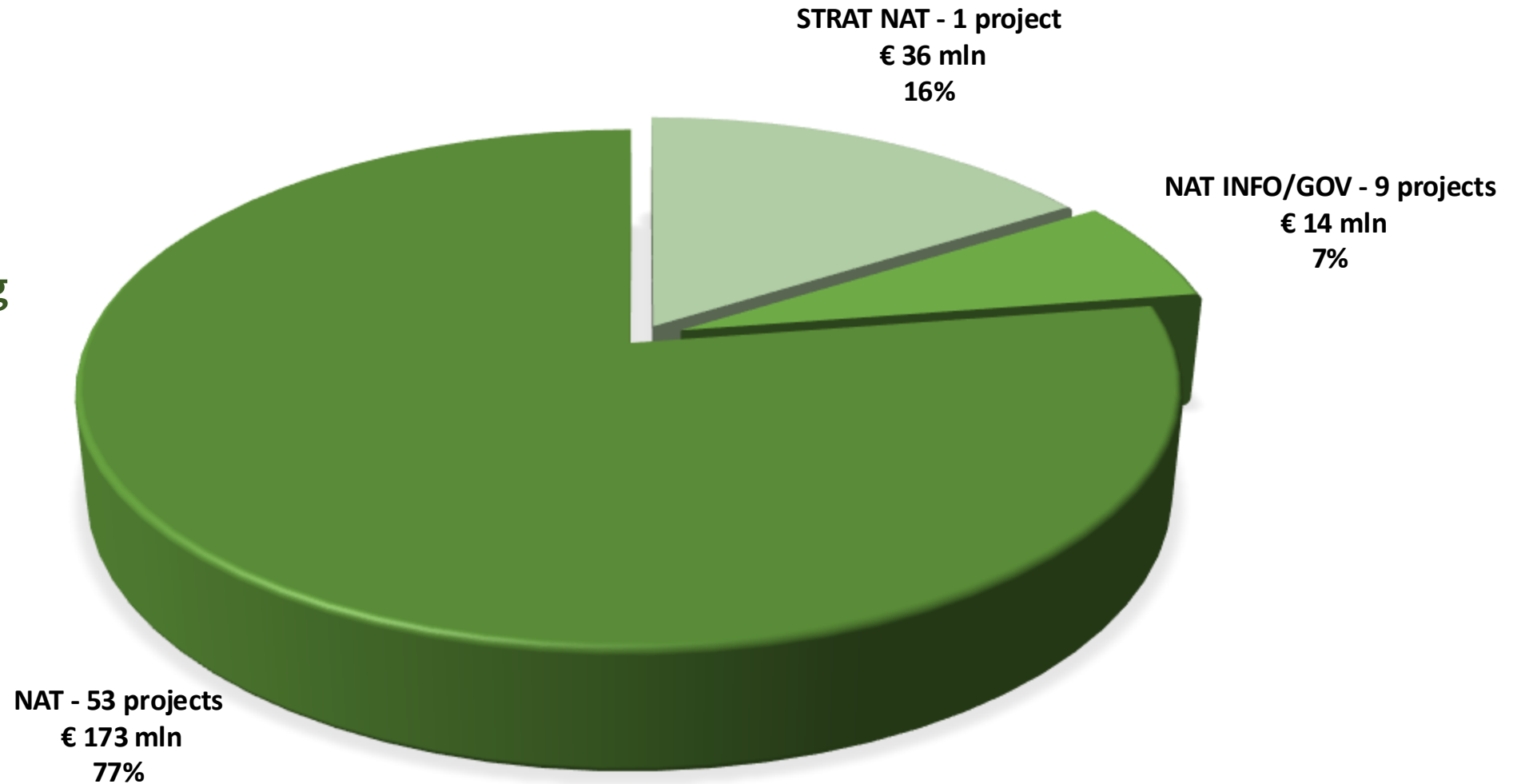
Number of NAT
projects by area
(including Polish
partners in foreign
projects)

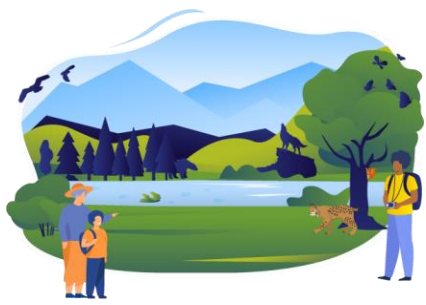

Nature and biodiversity

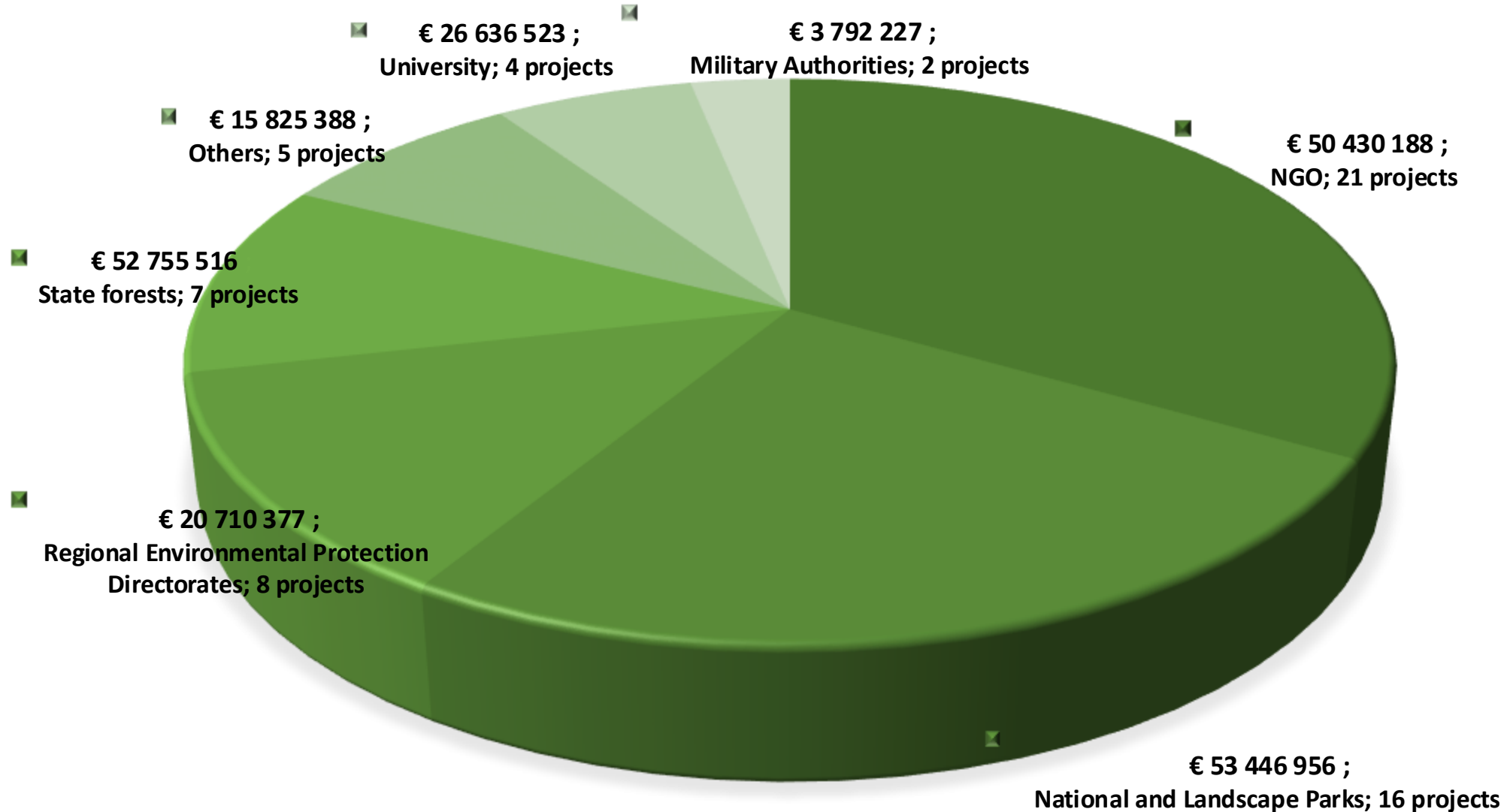
Total cost [EUR] of
LIFE projects
subsidized by
NFEP&WM (including
Polish partners in
foreign projects)

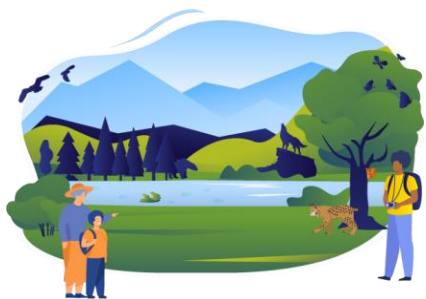

Nature and biodiversity

The number of projects and the total cost (euros) broken down by organizations.

Nature and biodiversity - Top Applicants

Applicant	Number of projects	Total cost of projects (euro)
Kampinos National Park - Kampinoski Park Narodowy	3	15 223 015
Biebrza National Park - Biebrzański Park Narodowy	3	15 098 181
Polish Society for the Protection of Birds – Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	3	9 770 668
Naturalists' Club - Klub Przyrodników	3	4 093 071
General Directorate for Environmental Protection - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	2	6 895 590
Regional Directorate for Environmental Protection in Katowice Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	2	2 995 461

PRZYRODA

Some results of Polish LIFE projects

1 wykupienie blisko **2 410 ha** gruntów na cele związane z ochroną przyrody,

2 powstrzymanie sukcesji roślin drzewiastych poprzez wycinkę i odkrzaczanie na powierzchni ponad **7 000 ha**,

3 wykoszenie blisko **7 140 ha** łąk i pastwisk,

4 ok. **180** obszarów Natura 2000 w Polsce korzystających z finansowania LIFE,

5 ograniczenie niekorzystnego wpływu ok. **20** gatunków inwazyjnych na ponad **610 ha**,

6 zakupienie ponad **1500** zwierząt (owce, kozy, konie, krowy) i przeprowadzenie wypasu na ok. **610 ha**,

7 zbudowanie ok. **15** przejść dla płazów i innych zwierząt,

8 ok. **230** gatunków chronionych dyrektywą ptasią i siedliskową objętych ochroną,

9 powstanie ok. **210** oczek wodnych dla płazów,

10 zbudowanie ok. **490** obiektów hydrotechnicznych (przepławki, brody, jazy)

11 powołanie blisko **200** nowych form ochrony (rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, strefy ochrony),

12 wsparcie ok. **204 100 ha** siedlisk w uzyskaniu lepszego statusu ochrony,

13 przygotowanie blisko **24** planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,

14 zamontowanie ponad **450** platform gniazdowych dla ptaków,

15 **9** polskich projektów LIFE zostało docenionych przez KE otrzymując wyróżnienie BEST lub BEST OF THE BEST LIFE NATURE PROJECTS

16 poprawienie stanu siedlisk i przywrócenie naturze ok. **9 000 ha** gruntów.

► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ NFEP&WM as LIFE National Contact Point
- ✓ LIFE NAT PL
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ Tips for Ukraine

**Southern Baltic coastal biodiversity – dune habitat
restoration and development of good management practices**

Project number: 101147278

Call: LIFE-2023-SAP-NAT

Total eligible costs: **12 841 723.39 EUR**

European Commission grant amount (67%): **8 603 950 EUR**

National Fund of Environmental Protection
and Water Management(28%): **10 303 453 PLN**

Own contribution (5%): **426 594,54 EUR**

Project duration: 75 months (01.12.2024 – 28.02.2031)

LIFE for Dunes PL

Project partners:

1. University of Gdańsk, Poland - Coordinator
2. University of Szczecin, Poland
3. Institute of Hydro-Engineering of Polish Academy of Sciences, Poland
4. The West Pomeranian University of Technology, Poland
5. EUCC - Die Kusten Union Deutschland EV, Germany
6. Klaipedos Universitetas, Lithuania
7. Pomorskie Voivodship, Poland
8. Słowiński National Park, Poland

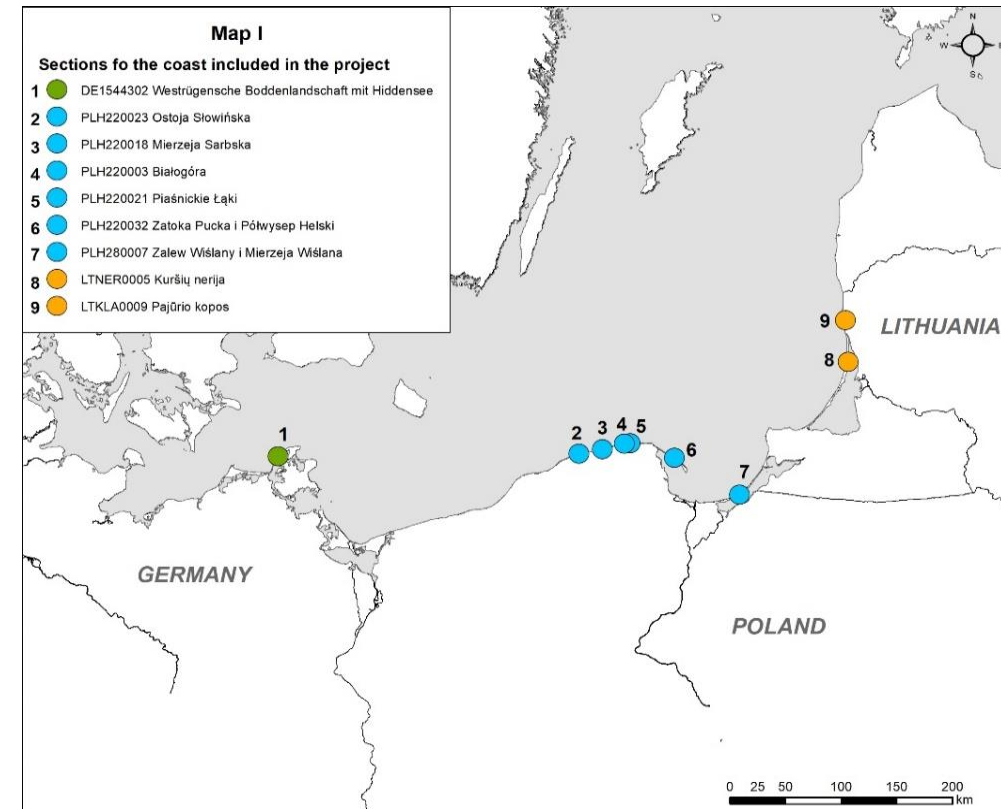
Associated partners:

1. Maritime Office in Gdynia, Poland
2. Nicolaus Copernicus University in Toruń, Poland
3. Institute of Botany of Polish Academy of Sciences, Poland
4. University of Greifswald, Germany
5. Curonian Spit National Park, Lithuania

Area of action:

1. DE1544302 Westrügenschke Boddenlandschaft Mit Hiddensee
2. PLH220023 Ostoja Słowińska
3. PLH220018 Mierzeja Sarbska
4. PLH220003 Białogóra
5. PLH220021 Piaśnickie Łąki
6. PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Helski
7. PLH280007 Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana
8. LTNER0005 Kuršių nerija
9. LTKLA0009 Pajūrio kopos

Natural habitats targeted by project activities:

2110 – Embryonic shifting dunes

2120 – Shifting dunes along the
shoreline with *Ammophila
arenaria* (white dunes)

2130 – Fixed coastal dunes with
herbaceous vegetation (grey
dunes)

2140 – Decalcified fixed dunes with
Empetrum nigrum

2190 – Humid dune slacks

LIFE for Dunes PL

The LIFE for Dunes PL project's main objective is to **prevent the loss of biodiversity** typical of **coastal areas**, mainly within selected sections of the coast that are protected under the Natura 2000 programme in Poland, Germany and Lithuania.

This objective will be achieved through the use of **restoration treatments**, through **dissemination of project results** among people responsible for managing the sea shore zone and by **raising public awareness**. In addition, we want to prepare tools for further protection of dune habitats on the 242 km long Baltic coast, and ultimately the entire southern Baltic coast.

- Objective 1: Improving the conservation status of coastal dune habitats through the removal of geographically and ecologically alien species and habitat rejuvenation
- Objective 2: Use of dune habitat conservation prospect analysis in relation to natural coastal processes and climate change in dune habitat conservation
- Objective 3: Dissemination of project results to those responsible for coastal zone management
- Objective 4: Raising public awareness of the specifics, threats and ways to protect coastal dune habitats through education and information activities.

Project title: **Curlew in danger - protection of the Eurasian curlew *Numenius arquata* in Poland**

PROJECT LOCATION: POLAND

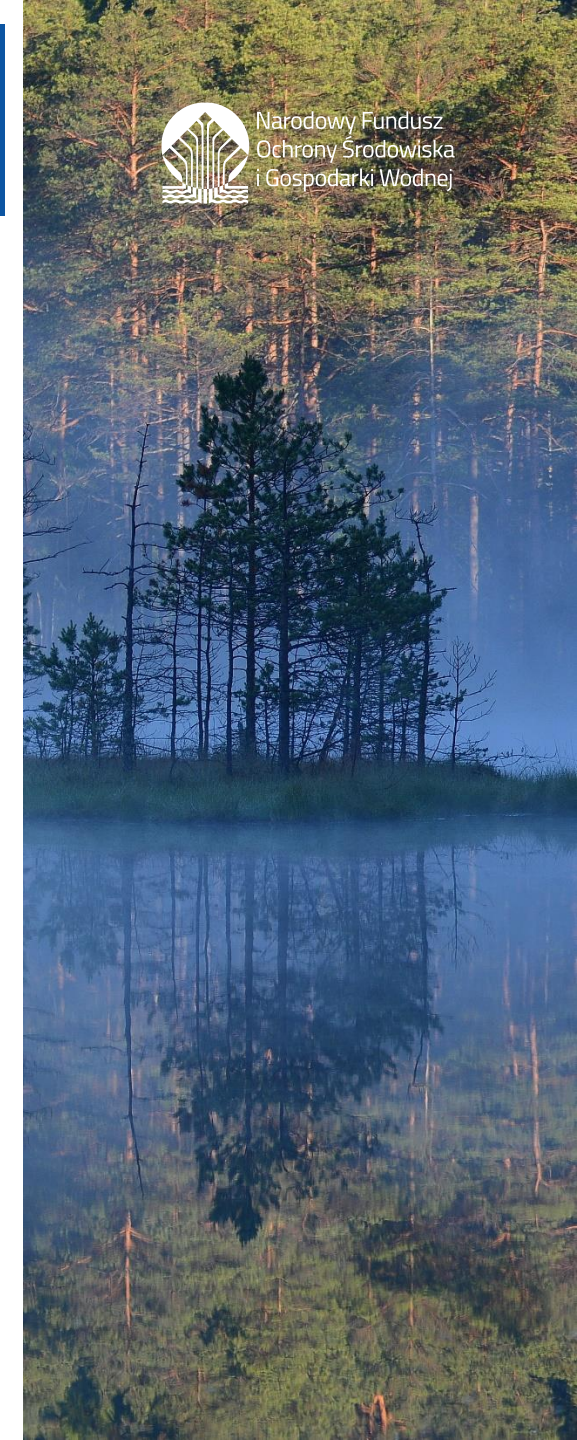
Total Budget: € 6,375,971.60

% EC Co-funding: 75%

DURATION: 64 months

Coordinator: Edyta Kapowicz (PTOP)

Beneficiaries: 5

Project title: Curlew in danger - protection of the Eurasian curlew *Numenius arquata* in Poland

THE PROBLEM

~700 p. until 2000

~200 p. recently

PREDATION

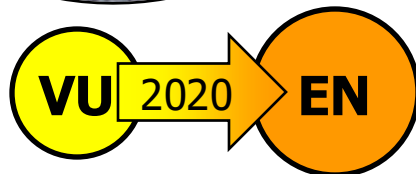

LOW BREEDING PRODUCTIVITY

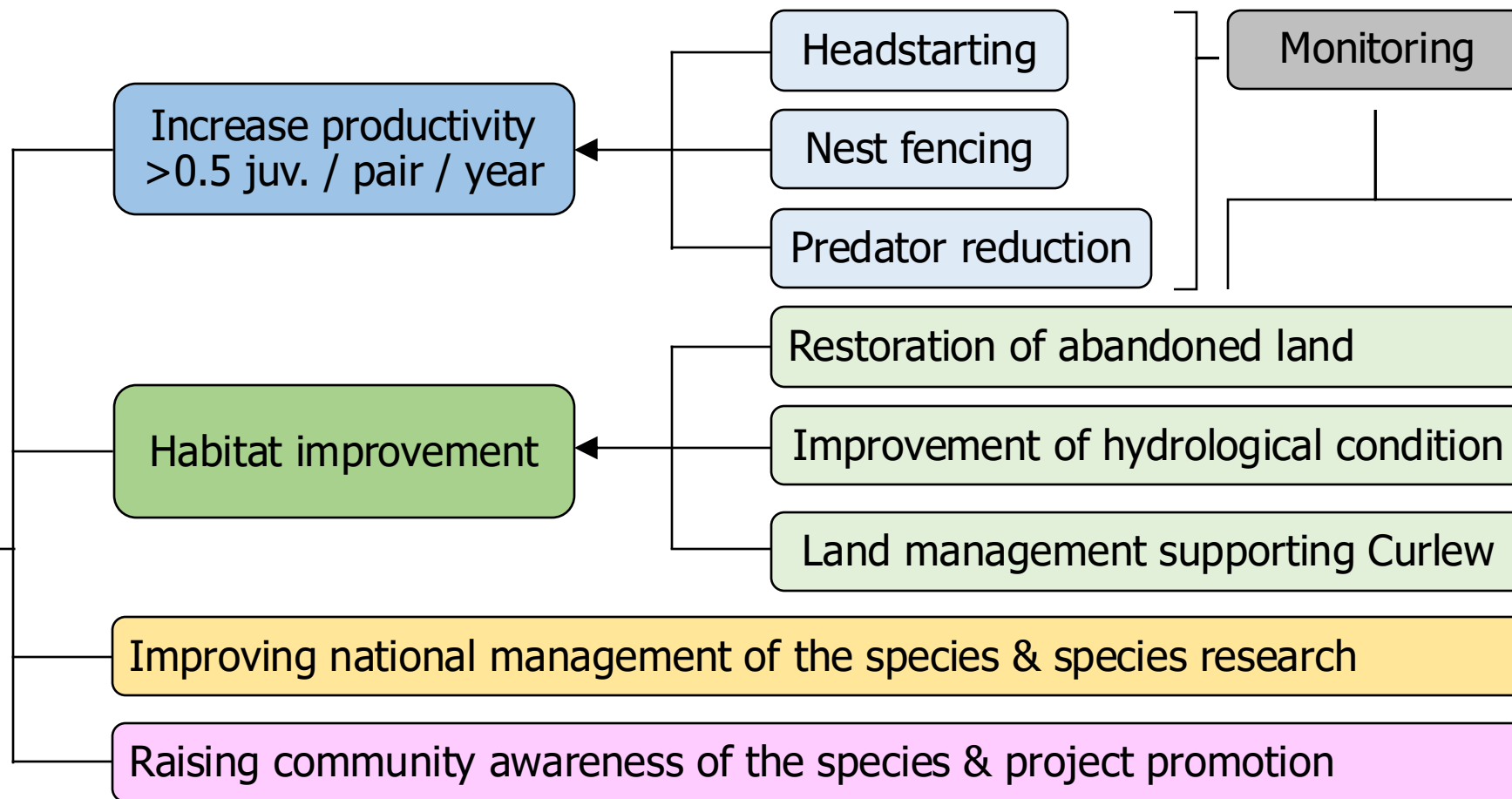
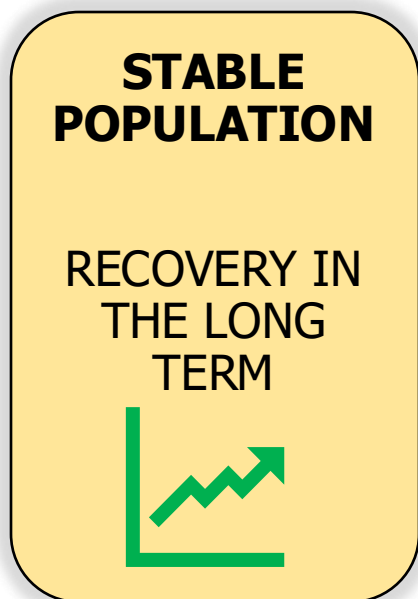
FARMING WORKS

HABITAT DETERIORATION

HOW THE PROPOSAL TACKLES THE PROBLEM?

Project title: Curlew in danger - protection of the Eurasian curlew *Numenius arquata* in Poland

WHAT WE EXPECT TO ACHIEVE

Population support

- 385 juveniles released (77/year)
- 100 fenced nests – ca 75% hatching success (20/year)
- Reduced 3,200 foxes (640/year)

Habitat improvement

- 700 ha of grassland managed according to the Curlew scheme, cooperation with farmers and landowners
- 195 ha of habitat restored
- water condition improvement on 500 ha

Others

- Update of the National Action Plan
- Review and update of 21 SPA plans affecting the Curlew
- Development of a spatial layer of Curlew habitats for AES
- At least 500,000 people reached through digital media
- Ornithological, hydrological, predator, communication effectiveness, ecosystem and socio-economic benefits monitoring

► Scope of the Presentation

- ✓ NFEP&WM introduction
- ✓ NFEP&WM as LIFE National Contact Point
- ✓ LIFE NAT PL
- ✓ Recent Polish LIFE projects
- ✓ **Tips for Ukraine**

► **10 Tips for Ukraine on LIFE nature projects**

- 1. Find devoted people and establish a professional NCP**
- 2. Ask EC for support – dedicated trainings for NCP as well as for potential applicants**
- 3. Develop LIFE project co-financing system**
- 4. Cooperate with State Bodies responsible for nature conservation, National Parks, Scientific Institutes, NGOs and other institutions**
- 5. Actively participate in EC trainings for NCP**
- 6. Analyze LIFE project database to find good examples**
- 7. Start with being co-beneficiary in national / international LIFE projects**
- 8. Cooperate with border countries**
- 9. Support applicants through consultations on project concepts**
- 10. Organize trainings for potential applicants on the preparation of LIFE projects**

NATIONAL FUND
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT

National Contact Point – LIFE Programme in Poland
Thank you very much for your attention!

Andrzej Muter / life@nfosigw.gov.pl